මිථ්‍යා

ණය අරන් කරපු පරිමාණ ව්‍යාපෘතිවල පරිමාණ අනුම්කතා

හැදෙන්න නම් හදාගත යුතු තැන්

ජූනි 2022

#හොරඩීල්චපා

VERITÉ RESEARCH
Strategic Analysis for Asia

ව්‍යාපෘති ණය, රටෙහි මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සැලකිය යුතු කොටසකි

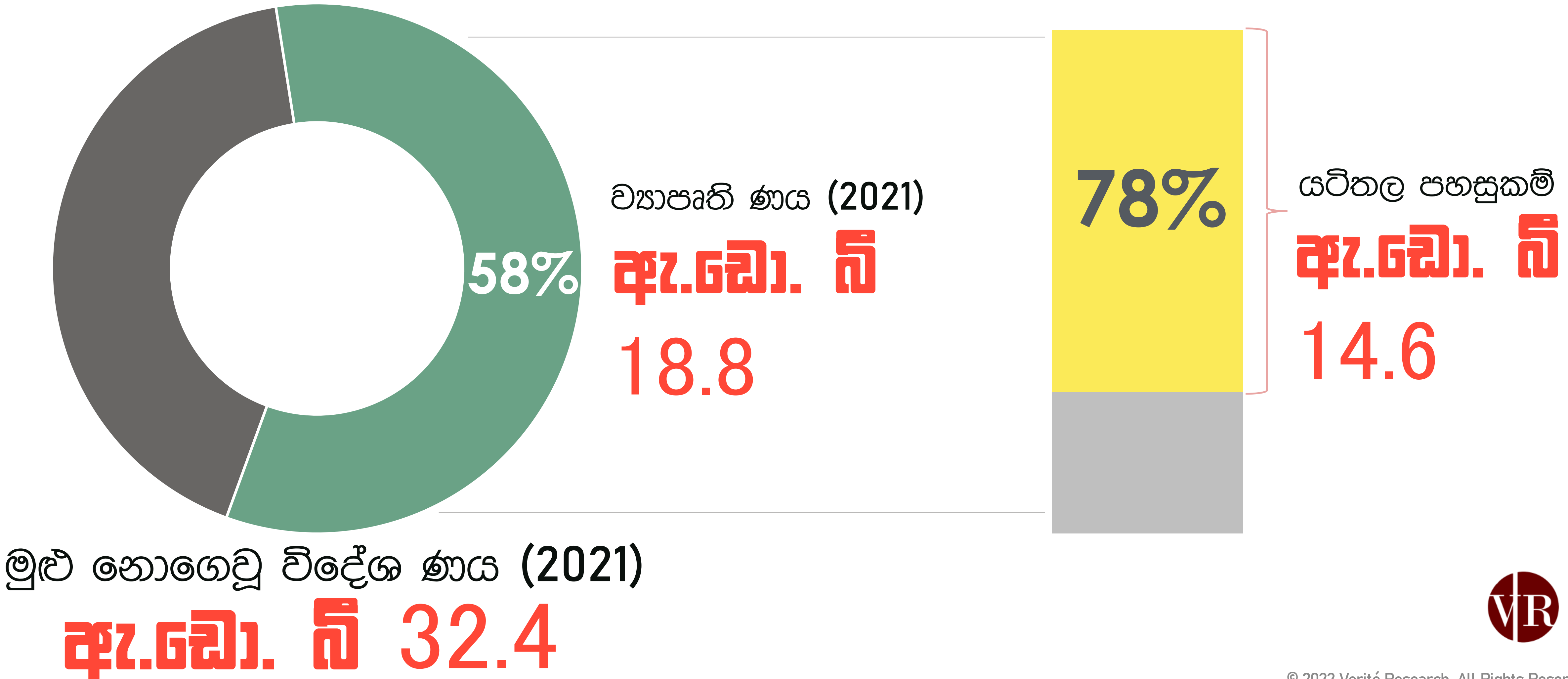

Source: Central Bank of Sri Lanka, External Resources Department

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

1. රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ හැඳින්වීම

2. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ වෙනස් විය යුතු තැන්

   - අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඇති ඉහළ අභිමතය
   - අවම ස්වාධීන අධීක්ෂණය
   - තීන්දු තීරණ පිළිබඳ රහස්‍යභාවය

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

1

රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ හැඳින්වීම

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය යනු කුමක්ද?

රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය

1. අවශ්‍යතාවන් ඇගැයීම
2. ටෙන්ඩර් කැඳවීම සහ කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය
3. කොන්ත්‍රාත් කළමනාකරණය කිරීම
4. අවසාන ගෙවීම

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රසම්පාදන රෙගුලාසි භාවිතය: උදාහරණයක්

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අධිවේගී මාර්ගයක අවශ්‍යතාවයක් හඳුනාගෙන ඇත

රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හරහා යෝජනා කැඳවීම

රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය

- ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සහ අත්පොත - 2006
- රාජ්‍ය මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව, මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත්කෙරෙන චක්‍රලේඛන

පෞද්ගලික අංශයේ පාර්ශවයක් ඉදිරිපත් වීම

නොකැඳවූ යෝජනා

- පුද්ගලික අංශයේ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති මාර්ගෝපදේශ:

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ලංකාවේ ප්‍රසම්පාදන පටිපාටිය, තරඟකාරිත්වයට මුල්තැනක් දෙයි.

එයින් බැහැර විය හැක්කේ අති විශේෂ සහ සීමිත අවස්ථා වලදී පමණි.

ප්‍රසම්පාදනකරණයෙහි උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට එහිලා සාධාරණ, එක හා සමාන සහ උපරිම වශයෙන් සමාන අවස්ථා සලසා දීම :

යහපත් ප්‍රසම්පාදනකරණය අපක්ෂපාතී නිත්‍යභාවයෙන් හා තරඟකාරීත්වයෙන් යුක්ත වන අතර, එමගින් එය විශ්වසනීය වෙයි. උනන්දුවක් දක්වන සියලුම කොන්ත්‍රාත්කරුවනට, සැපයුම්කරුවනට සහ උපදේශකයිනට තරඟ කිරීම එක හා සමාන අවස්ථාවක් එමගින් සපයන අතර එයින් ගැණුම්කරුගේ විකල්ප හා අවස්ථා පුළුල් කරනු ලබයි.

ප්‍රසම්පාදන අත්පොත 2006

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

2

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ වෙනස් විය යුතු තැන්

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ වෙනස් විය යුතු තැන්

2.1 ව්‍යාපෘති ප්‍රසම්පාදනය සම්බන්ධයෙන් තීරණ ගැනීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඇති ඉහළ අභිමතය

2.2 ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය, තීරණ සම්බන්ධ අධීක්ෂණය

2.3 ජනතාවට තොරතුරු වලට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ව්‍යාපෘති ප්‍රසම්පාදනය සම්බන්ධයෙන් තීරණ ගැනීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඇති ඉහළ අභිමතය

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

පටිපාටියෙන් බැහැරව සිදු කෙරෙන ව්‍යපෘති අනුමත කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඇති අභිමතය වැඩි වීම ගැටළුවක් වන්නේ ඇයි?

අමාත්‍ය මණ්ඩල අභිමතය

සාධාරණ මිලකට, නියමිත ප්‍රමිතියට, පරිසර හානි අවම වන ලෙස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොවීමේ අවදානම ඉහළ යයි.

තරඟකාරී ලංසු වලින් බැහැර වීම ❯ තෝරාගැනීමට සිටින කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සංඛ්‍යාව අඩු වීම ❯ අක්‍රමිකතා, වංචා, දූෂණ වලට ඇති ඉඩ වැඩි වීම

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

පටිපාටියෙන් බැහැරව සිදු කෙරෙන ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඇති අභිමතය වැඩි වීම ගැටළුවක් වන්නේ ඇයි?

අමාත්‍ය මණ්ඩල අභිමතය

සාධාරණ මිලකට, නියමිත ප්‍රමිතියට, පරිසර හානි අවම වන ලෙස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොවීමේ අවදානම ඉහළ යයි.

නිරන්තරයෙන්, අවිධිමත් ලෙස කරන වෙනස්කම්

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ විශ්වසනීයත්වය අඩු කරයි.

කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සහභාගිත්වය අඩු කරයි. තරඟකාරිත්වය අඩු වීමට හේතු වෙයි.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

තරඟකාරී ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් බැහැරව වන රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයට සීමා සහිත බලතල ඇත

ජාතික ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ වල ඇතුළත් සාමාන්‍ය තරඟකාරී ලංසු තැබීම් ක්‍රම

- ජාත්‍යන්තර තරඟකාරී ලංසු කැඳවීම
- ජාතික තරඟකාරී ලංසු කැඳවීම
- සීමිත තරඟකාරී ලංසු කැඳවීම

අමාත්‍ය මණ්ඩල අභිමතය

අතිවිශේෂ අවස්ථාවල

තරඟකාරී ක්‍රමයෙන් බැහැරව ව්‍යාපෘති කොන්ත්‍රාත් අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත් කළ ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුවක් හරහා අනුමත කළ හැක

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

තරඟකාරී ටෙන්ඩර් පටිපාටියෙන් බැහැරව රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපෘති කිරීමට ඉඩ ලැබෙන අතිවිශේෂ අවස්ථා මොනවාද?

2.7.3 අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරනු ලබන ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුවක් පත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පහත සඳහන් කරුණු මගින් සාධාරණීයකරණය කළ හැකි ය :

(අ) ප්‍රසම්පාදනය කඩිනමින් සැකසුම් කිරීම අවශ්‍ය වන අවස්ථාවල දී ;

(ආ) භාණ්ඩ, සේවා සහ /හෝ වැඩ ප්‍රසම්පාදනය සඳහා අතිවිශේෂ කඩිනම් තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය විට ;

(ඇ) වෙළෙඳපළේ උග්‍ර හිඟයක් ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා සැපයුම් වහාම අවශ්‍යය වන අවස්ථාවල දී ;

(ඈ) ලංසු ඉතා කෙටි කාලයක් සඳහා වලංගු පවතින අවස්ථාවල දී ;

(ඉ) භාණ්ඩවල මිල නිතර උච්චාවචනය වන අවස්ථාවලදී ;

(ඊ) පිරිවිතර සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වෙනසක් නොමැතිව භාණ්ඩ නිතර නිතර මිල දී ගැනීමට අවශ්‍ය වන අවස්ථාවල දී ;

(උ) ආරක්ෂාව සැලකිල්ලට ගැනීම අවශ්‍ය වන අවස්ථාවල දී ; සහ

(ඌ) යම් ව්‍යාපෘතියක දීර්ඝ කාලයක් පුරා පැතිරෙන ලංසු ගොනු (පැකේජ) විශාල ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් වන අවස්ථාවල දී.

ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සහ අත්පොත - 2006

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වයෙන් ඉදි කරන යටිතල පහසුකම් සඳහා ටෙන්ඩර් කැඳවීමකින් තොරව ඉදිරිපත් කරන යෝජනා අනුමත කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයට සීමා සහිත බලතල ඇත.

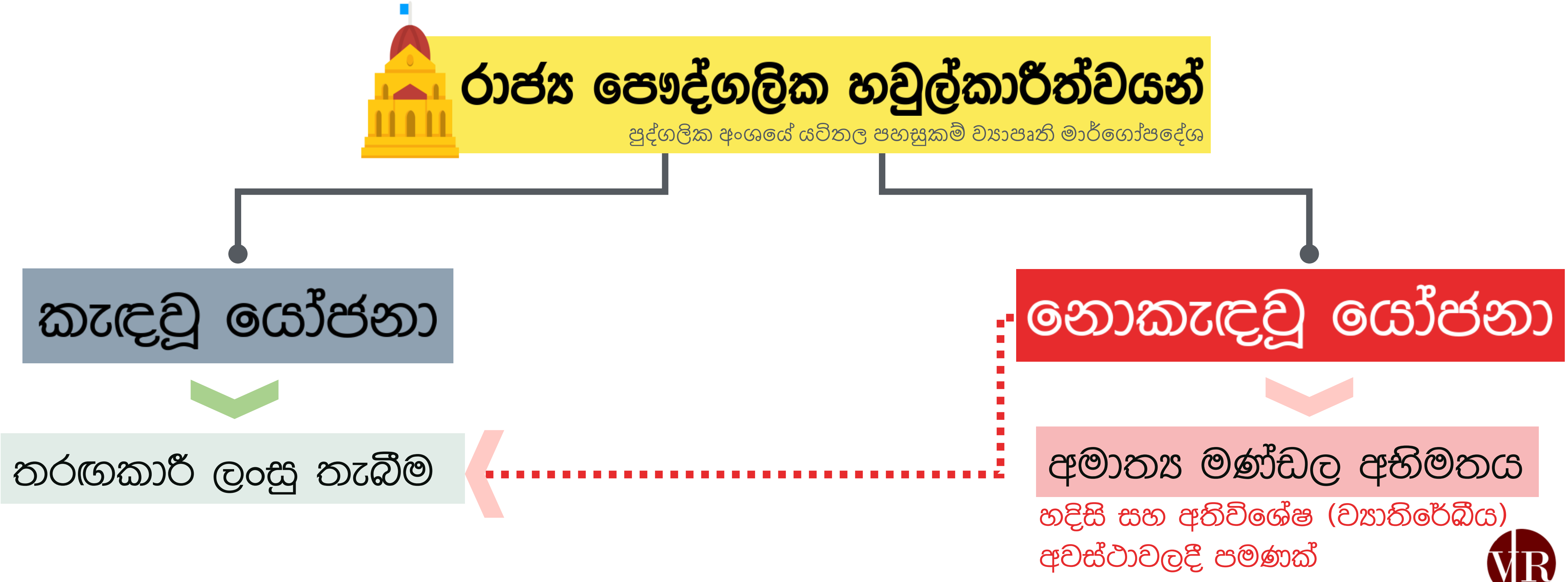

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

රෙගුලාසි වල නිරන්තර සහ අවිධිමත් වෙනස්වීම් නිසා අමාත්‍ය මණ්ඩල අභිමතයට පැනවී ඇති සීමා මායිම් වරින් වර ලිහිල් වී ඇත.

1998 2010	1998 පෞද්ගලික අංශයේ යටිතලපහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා වූ මාර්ගෝපදේශ
2010 2016	අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව
2016 2019	ස්විස් චැලෙන්ජ් ක්‍රමවේදය
2019 2020	1998 පෞද්ගලික අංශයේ යටිතලපහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා වූ මාර්ගෝපදේශ

03. In order to ensure such PPP transactions are carried out through open and transparent procedure, the General Treasury, in consultation with the National Procurement Commission (NPC), is in the process of preparing new PPP guidelines addressing the present day requirements, based on the international best practices.

04. Until the new PPP Guidelines, which are currently under review by the NPC, are finalized and published, existing guidelines on Tender Procedure Part-II of 1998 on Private Sector Infrastructure Projects are the applicable set of guidelines for such PPP transactions and hence, it is mandatory to follow the Government Tender Procedure - Part II of 1998 by all GOSL Institutions with respect to procurement of private sector infrastructure projects and/or services.

1998 පෞද්ගලික අංශයේ යටිතලපහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා වූ මාර්ගෝපදේශ සංශෝධනය කරන පීඑෆ් 02/2019 දරන චක්‍රලේඛය

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

පනවා ඇති සීමා මායිම් ලිහිල් කිරීමට කළ වෙනසකට හොඳම උදාහරණයක්

2010-2016 තුළ ක්‍රියාත්මක වූ අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව (SCARC)

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව

පිහිටුවීමත් සමඟ පනවා තිබූ සීමා මායිම් තුනක් ලිහිල් විය.

01 රාජ්‍ය අංශය විසින් සිදු කරන ව්‍යාපෘති ටෙන්ඩර් කැඳවීමක් නැතිව පෞද්ගලික අංශය ඉදිරිපත් කරන යෝජනා හරහා කිරීමට අවස්ථාවක් ලබා දීම

02 රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යපෘති, නියමිත පටිපාටියෙන් බැහැරව කිරීමට තීරණය කිරීමේදී පූරණය කළ යුතු අවම ඇගයීම්/තක්සේරු අවශ්‍යතා ලිහිල් කිරීම

ප්‍රසම්පාදන අත්පොතට එක් කර ඇති 23 වන පරිශිෂ්ටය හරහා සංශෝදිත 237 හා 238 අනුදේශ,
1998 රජයේ ටෙන්ඩර් කාර්ය පටිපාටිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

03 සාමාන්‍ය (තරඟකාරී) ප්‍රසම්පාදන පටිපාටියෙන් බැහැරව ව්‍යාපෘති කිරීම සාධාරණීකරණයට අතිරේක සහ ලිහිල් නිර්ණායක හඳුන්වා දෙන ලදී

පෙර

අතිවිශේෂ අවස්ථා වලදී තරඟකාරී ක්‍රමයෙන් බැහැර වීමට ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ තුළින් අවසර ඇත

පසු

හදිසි සහ අතිවිශේෂ අවස්ථා වලදී පුද්ගලික අංශයේ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති මාර්ගෝපදේශ වලින් අපගමනය වීමට අවසර ඇත

ප්‍රසම්පාදන අත්පොතට එක් කර ඇති 23 වන පරිශිෂ්ටය හරහා සංශෝධිත 237 හා 238 අනුදේශ, 1998 රජයේ ටෙන්ඩර් කාර්ය පටිපාටිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

03 සාමාන්‍ය (තරඟකාරී) ප්‍රසම්පාදන පටිපාටියෙන් බැහැරව ව්‍යාපෘති කිරීම සාධාරණීකරණයට අතිරේක සහ ලිහිල් නිර්ණායක හඳුන්වා දෙන ලදී

රේඛීය අමාත්‍යාංශය

නිර්ණායක

- අරමුදල් සම්බන්ධයෙන් වන යෝජනාව ශ්‍රී ලංකාවට සුවිශේෂී ලෙස වාසිදායක් වීම හෝ;
- සාමාන්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියා පටිපාටිය හරහා නොගොස් හදිසි පදනමක් මත යෝජනාව ඉදිරියට ගෙන යාම යෝග්‍ය වීම

නිරූපණය කළ යුතු සාධක

අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ හෝ දෙපාර්තමේන්තුවේ පොදු ආයෝජන සැලැස්මට වැදගත් සහ අදාළ වන බවත්, රජයේ සමස්ත ප්‍රතිපත්ති සැලැස්මට සහ පවතින අරමුදල් විධිවිධානවලට **සාපේක්ෂව වාසිදායක බව.**

යෝජකයාට අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ **වෙනත් ආකාරයකින් ලබා ගත නොහැකි කීර්තියක් සහ දැනුමක් ඇති බැවින්** යෝජනාව සමඟ ඉදිරියට යාම යෝග්‍ය බව.

ඉහත බැහැර වීම්

දෙකටම අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය අවශ්‍යයි

පසු

ප්‍රසම්පාදන කමිටුව (SCARC)

I රටට ඇති උපායමාර්ගික වැදගත්කම ආර්ථික වාසි

II ආණ්ඩුවේ සැලසුම් සහගත සංවර්ධන රාමුව සමඟ මනා ගැලපීම

III විකල්ප හරහා ලබා ගත නොහැකි උසස් දැනුම හුවමාරු කිරීම් නිර්මාණය වීම

IV සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ගලා ඒම/ඉතුරුම් ප්‍රමාණයක් බිහි වීම

V ආකර්ශනීය මූල්‍ය කොන්දේසි සහ ණය දෙන්නාගේ ස්ථිර කැපවීම පිළිබඳ සාක්ෂි

VI **තරඟකාරී ලංසු තැබීමෙන් බැහැරවීම් යුක්ති සහගත ය**

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ගම්පහ, අත්තනගල්ල, මිනුවන්ගොඩ ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

පවතින ක්‍රමයේ දුර්වලතා පෙන්නුම් කරන කදිම නිදසුනක්

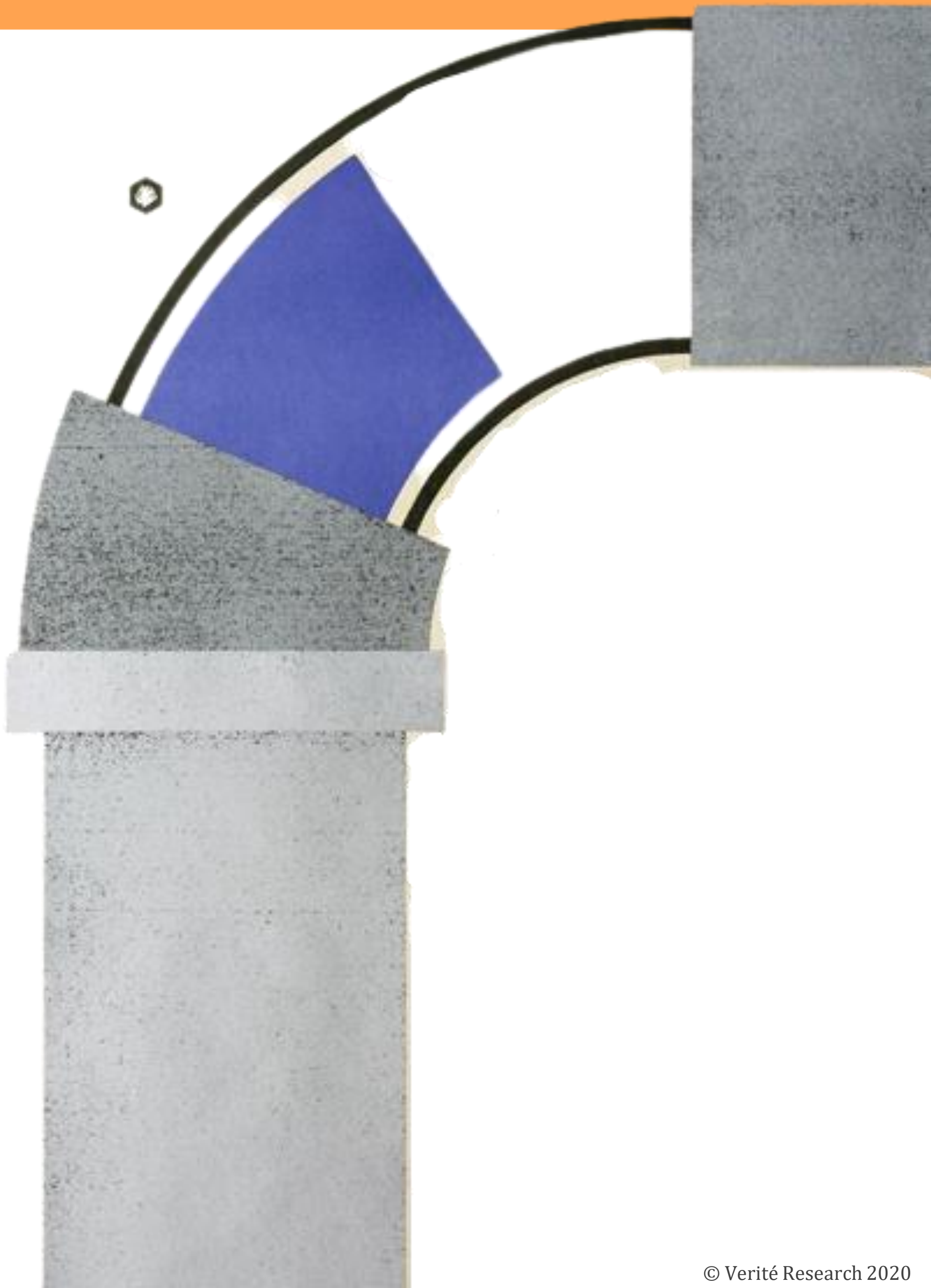

VERITÉ RESEARCH
Strategic Analysis for Asia

© Verité Research 2020

සිද්ධි අධ්‍යයනය

ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ තොරතුරු සැකෙවින්

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ තොරතුරු සැකෙවින්

අරමුණ

ගම්පහ, අත්තනගල්ල, මිනුවන්ගොඩ ප්‍රදේශවල ජනතාවට පිරිසිදු නල ජලය ලබා දීම

ප්‍රතිලාභීන්

400,000

ප්‍රගතිය

76% සම්පූර්ණයි

2021 දෙසැම්බර් වන විට

Source:
Ministry of City Planning and Water supply Performance Report 2017, Department of Project Monitoring and Planning: Progress of Mega Scale Development Projects Fourth Quarter - Year 2021.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ තොරතුරු සැකෙවින්

ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය

කොන්ත්‍රාත්කරු

චයිනා මැෂිනේරි ඉන්ජිනියරින් කෝර්පරේශන් (CMEC)

කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම් දිනය

2013 මැයි 15

Source:
Ministry of City Planning and Water supply Performance Report 2017, Department of Project Monitoring and Planning: Progress of Mega Scale Development Projects Fourth Quarter - Year 2021.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ තොරතුරු සැකෙවින්

පිරිවැය

ඇ.ඩො මි. 229.5

අරමුදල් සපයන ආයතන

චීන සංවර්ධන බැංකුව	85%

ණය ගිවිසුම 2016 අගෝස්තු 29

ලංකා බැංකුව	15%

ණය ගිවිසුම 2017 ජනවාරි 16

Source:
Ministry of City Planning and Water supply Performance Report 2017, Department of Project Monitoring and Planning: Progress of Mega Scale Development Projects Fourth Quarter - Year 2021.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

සිද්ධි අධ්‍යයනය

ප්‍රධාන සොයාගැනීම්

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව පිහිටුවීමේ සහ පරිපූරක 23 ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ අරමුණු

01 ටෙන්ඩර් කැඳවීමකින් තොරව ඉදිරිපත් කෙරෙන යෝජනා ඉදිරියට ගෙන යාමේදී වඩා හොඳ, තර්කානුකූල ඇගයීමේ/තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් හඳුවන්වා දීම

02 විකල්ප අරමුදල් මූලාශ්‍ර වන දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් ලබා දෙන අපනයන සහන ණය ලබා ගැනීමට ඇති අවස්ථා පුළුල් කිරීම

03 අඩු කාලයක් තුළ/ඉක්මණින් ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘතිවල ඉදි කිරීම් කටයුතු අවසන් කිරීම

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රධාන සොයාගැනීම් 1

අපේක්ෂිත අරමුණ

වඩා හොඳ, තර්කානුකූල ඇගයීමේ/තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් හඳුවන්වා දීම

සැබෑ තත්ත්වය

- ටෙන්ඩර් අදියරට අවතීර්ණ වීමට ප්‍රථම සපුරා තිබිය යුතු අවම විශ්ලේෂණ/තක්සේරුකිරීම් කර තිබුණේ **නැත.**
- තරඟකාරී පටිපාටියෙන් බැහැරව ක්‍රියාත්මක කිරීම සුදුසු බව තීරණයට අමාත්‍යාංශය සැපිරිය යුතු **කාරණා දෙකෙන් එකක්වත් සපුරා නැත.**

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රධාන සොයාගැනීම් 1

ටෙන්ඩර් අවධියට අවතීර්ණ වීමට ප්‍රථම සපුරා තිබිය යුතු අවම විශ්ලේෂණ/තක්සේරුකිරීම් කර තිබුණේ නැත.

ටෙන්ඩර් අවදියට අවතීර්ණ වීමට පෙර සම්පූර්ණ කළ යුතු තක්සේරු	සැබෑ තත්ත්වය
ශක්‍යතා වාර්තාව	අවසන් කර තිබුණේ, කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම **අත්සන් කළ මාසයේදීය**
පරිසර ඇගයීම් වාර්තාව	සම්පූර්ණ කර තිබුණේ, කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම අත්සන් කිරීමෙන් **වසර තුනකට පසුවය.**
පරිසර අනුමැතිය	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, සිය අනුමැතිය ලබා දී ඇත්තේ, ණය ගිවිසුම අත්සන් කිරීමෙන් (2016 අගෝස්තු) **මාස 4කට පසුවය.**
නැවත පදිංචි කිරීම/ව්‍යාපෘතියට අවශ්‍ය ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම	සම්පූර්ණ කර තිබුණේ කොන්ත්‍රාත්තුව අත්සන් කර **වසර 4කට පසුවය**

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රධාන සොයාගැනීම් 1

තරඟකාරී පටිපාටියෙන් බැහැරව ක්‍රියාත්මක කිරීම සුදුසු බව තීරණයට අමාත්‍යාංශය සැපිරිය යුතු කාරණා දෙකෙන් එකක්වත් සපුරා නැත.

සළකා බැලිය යුතු කාරණා	සැබෑ තත්වය
1. නොකැඩවූ යෝජනාව අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ හෝ දෙපාර්තමේන්තුවේ පොදු ආයෝජන සැලැස්මට සහ රජයේ සමස්ත ප්‍රතිපත්ති සැලැස්මට වැදගත් සහ අදාළ වන බවත්,	• ව්‍යාපෘතිය ජල සම්පාදන මණ්ඩලයේ යෝජිත ව්‍යාපෘති ලයිස්තුවේ තිබුණ ව්‍යාපෘතියකි. • ජල සම්පාදනය, රජයේ සංවර්ධන සැලසුමේ ප්‍රමුඛතාවක් ලබා දී තිබුණු අංශයකි.
ආශ්‍රිත අරමුදල් පිරිනැමීම සහ පවතින අරමුදල් විධිවිධානවලට සාපේක්ෂව වාසිදායක බව.	ව්‍යාපෘතිය අනුමත කරන විට සහ කොන්ත්‍රාත්තුව අත්සන් කරන අවස්ථාව වන විට අරමුදල් සපයන ආයතනය හෝ අරමුදල් ලබා දෙන කොන්දේසි පිළිබඳව රජය දැනුවත්ව සිටියේ නැත.
2. යෝජකයාට අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ වෙනත් ආකාරයකින් ලබා ගත නොහැකි කීර්තියක් සහ දැනුමක් ඇති බැවින් යෝජනාව සමඟ ඉදිරියට යාම යෝග්‍ය බව.	**CMEC** ආයතනය ජල සම්පාදනය පිළිබඳව කීර්තියක් දරන ආයතනයක් නොවූ අතර, එම ක්ෂේත්‍රයේ විරලව හමුවන ප්‍රවීණතාවක්/දැනුමක් නොතිබිණි.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රධාන සොයාගැනීම් 2

බලාපොරොත්තු වූ වාසිදායි කොන්දේසි යටතේ අරමුදල් සපයා ගැනීමට අසමත් විය.

අපේක්ෂිත අරමුණ

විකල්ප අරමුදල් මූලාශ්‍රයක් වන දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් ලබා දෙන අපනයන සහන ණය ලබා ගැනීමට ඇති අවස්ථා පුළුල් කිරීම

සැබෑ තත්ත්වය

	බලාපොරොත්තු වුණේ **චීන එක්සිම් බැංකුවේ** සහන අපනයන ණයක්	ලැබුණේ **චීන සංවර්ධන බැංකුවෙන්** සහන නොවන ණයක්
ප්‍රදානයක් ලෙස සැලකිය හැකි කොටස	36%*	3.58%
ණය ගෙවිය යුතු කාලය	වසර 20	වසර 15
සහන කාලය	වසර 5	වසර 3

* Based on the loan agreement signed for the Greater Kurunegala Water Supply and Sewerage Project with the China EXIM Bank in 18-Sept-2013

Source: Memorandum of Understanding, NWSDB and CMEC, 15 November 2010; Letter to Ministry of water supply on the memorandum seeking approval to award the contract to CMEC to implement GAMWSS, 22 May 2013; Project Concept Paper for NPD approval for Gampaha Attanagalla and Minuwangoda Water Supply Project, Section 3.5", 8 July 2010; External Resources Department – Loan Information

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රධාන සොයාගැනීම් 3

ව්‍යාපෘතිය බලාපොරොත්තු වූ ලෙස ඉක්මණින් අවසන් කළ නොහැකි විය. ප්‍රමාදය වසර 7කට වඩා වැඩිය

අපේක්ෂිත අරමුණ

අඩු කාලයක් තුළ / ඉක්මණින් ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘතිවල ඉදි කිරීම් කටයුතු අවසන් කිරීම

සැබෑ තත්ත්වය

2015 අවසන් කිරීමට බලාපොරොත්තුවෙන් ඇරඹූ ව්‍යාපෘතිය
2022 දීවත් අවසන් කිරීමට නොහැකි වන ලකුණු

		ආරම්භය	අවසානය
2010	MOU අත්සන් කරන විට	2012	2015
2013	කොන්ත්‍රාත්තුව අත්සන් කරන විට	2014	2017
2016	ණය ගිවිසුම අත්සන් කරන විට	2017	2020
2017/18	නැවත විමර්ශන (කොවිඩ් 19 නිසා)		2022

Source: Auditor General, Audit Query addressed to Chairman of National water supply and drainage Board", 26 January 2016 and 16 January 2018; Memorandum of Understanding, NWSDB and CMEC, 15 November 2010; Department of Project Monitoring and Planning: Progress of Mega Scale Development Projects Fourth Quarter - Year 2021; NWSDB, Annual report 2018

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රධාන සොයාගැනීම් 4

ප්‍රමාදය, තරඟකාරිත්වයක් නොමැති වීම නිසා ඇස්තමේන්තු අගයට වඩා ඉහළ පිරිවැයක් දරන්නට සිදු වීම

ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැය: ඇ.ඩො මි. **172**

↑ 33.4%

කොන්ත්‍රාත්කරුට ගෙවීමට එකඟ වූ මිල: ඇ.ඩො මි. **229.5**

ඉහළ මිල සාධාරණීකරණයට ඉදිරිපත් කළ කරුණු

	ඇ.ඩො මි.
• වසර 2ක ප්‍රමාදය නිසා මුහුණ දෙන්නට වන උද්ධමනය	25 +
• යුආන් එක ඩොලරයට සාපේක්ෂව අතිප්‍රමාණය වීම (අපනයන ණය යටතේ චීනයෙන් භාණ්ඩ ගැනීමට සිදු වීම නිසා)	19.7 +
• අනෙකුත් අනපේක්ෂිත අවදානම්	12.8 +
	57.5

Source: Auditor General, Audit Query addressed to Chairman of National water supply and drainage Board", 26 January 2016 and 16 January 2018

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය, තීරණ සම්බන්ධ අධීක්ෂණය

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ආයතනික සහ මහජන අධීක්ෂණය

ආයතනික අධීක්ෂණය

මුදල් අමාත්‍යාංශය

- රාජ්‍ය මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව
- විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
- ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ හා අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

පාර්ලිමේන්තුව

- රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව
- රාජ්‍ය ගිණුම් පිළිබඳ කාරක සභාව
- පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාව

ජාතික විගණන කාර්යාලය

මහජන අධීක්ෂණය

පුද්ගලික අංශය / වාණිජ මණ්ඩල

පර්යේෂණ ආයතන / ශාස්ත්‍රාලීය

ජනමාධ්‍ය

අහෝසි වූ ජාතික **ප්‍රසම්පාදන කොමිෂන් සභාව** ප්‍රසම්පාදන අධීක්ෂණය සඳහා කැප වූ ස්වාධීන ව්‍යවස්ථාදායක කොමිෂන් සභාවකි.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ආයතනික සහ මහජන අධීක්ෂණය දුර්වල වීමට හේතු

ආයතනික අධීක්ෂණය	මහජන අධීක්ෂණය
සීමිත බලපෑම	දත්ත සහ තොරතුරු සඳහා සීමිත ප්‍රවේශය

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ස්වාධීන අධීක්ෂණයක් අවශ්‍ය ඇයි?

(2) (1) වන අනු ව්‍යවස්ථාවේ පොදු භාවයට අගතියක් නොමැතිව-

(ඉ) රජයේ ආයතන විසින්, පිළිගත් පටිපාටිවලින් සහ මෙහෙයුම් නිර්ණායකවලින් බැහැරව කරන ලද ප්‍රසම්පාදන වාර්තා විමර්ෂනය කිරීම සහ එකී ප්‍රසම්පාදන සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු නිලධරයන් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග සඳහා අදාළ බලධාරීන්ට වාර්තා කිරීම,

දහනව වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

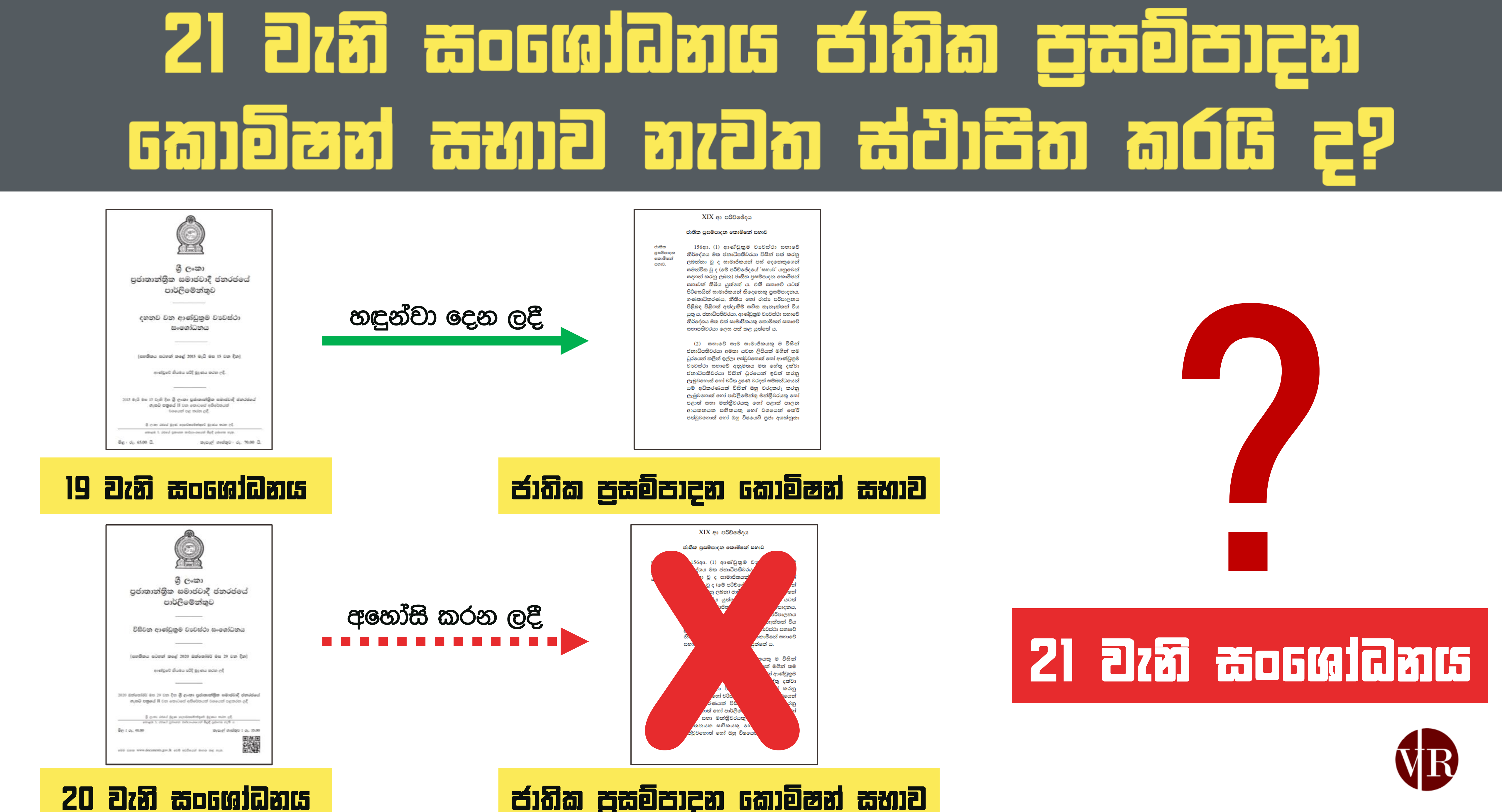

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ජනතාවට තොරතුරු වලට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව

#හොරඩීල්එපා

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

තොරතුරු දැනගැනීමේ පනතට අනුව තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ නියෝග

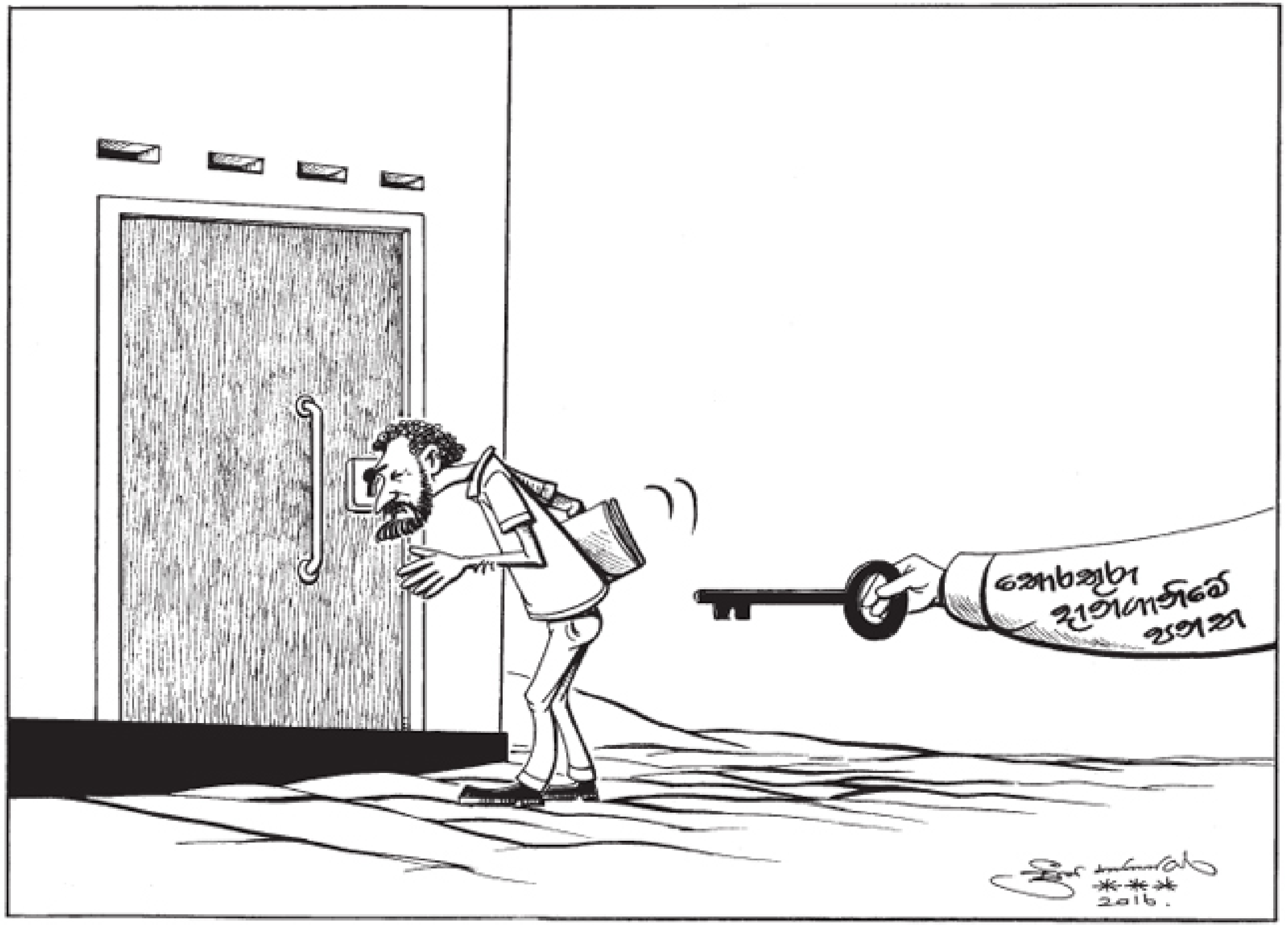

දිනමිණ (2016)

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රගාමී තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ වගකීම

9. (1) (අ) යම් ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කිරීමට මාස තුනකට පෙරාතුව, එම ව්‍යාපෘතියට අදාළ විෂයය පවරා ඇත්තේ යම් අමාත්‍යවරයෙකු වෙත ද, එකී සන්නිවේදනය කරන දිනය වන විට තමා සතු එම ව්‍යාපෘතියට අදාළ සියලු තොරතුරු පොදුවේ මහජනයාට සහ එම ව්‍යාපෘතියෙන් බලපෑමට ලක්වීමට ඉඩ ඇති නිශ්චිත තැනැත්තන්ට සන්නිවේදනය කිරීම, එම අමාත්‍යාවරයාගේ කාර්යය වන්නේ ය:

ව්‍යාපෘතියකට මුලපිරීම සම්බන්ධයෙන් මහජනයාට දැනුම් දීමට අමාත්‍යවරුන්ට ඇති කාර්යභාරය.

2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත

යෝජිත ව්‍යාපෘතියකට අදාළව මහජනයා වෙත හෝ එබඳු ව්‍යාපෘතියකින් බලපෑමට ලක්වන වෙනත් විශේෂ තැනැත්තන් සිටියි නම් ඔවුන් වෙත පහත දැක්වෙන තොරතුරු, පහත දැක්වෙන මාධ්‍යයන්ගෙන් හෙළිදරව් කළ යුතුය.

අ. යෝජිත ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක තොරතුරු

ආ. ව්‍යාපෘතියේ මූලකාරණය/තාර්කිකත්වය (සංවර්ධන ප්‍රතිඵල සඳහා කළමනාකරණ රාමුවක් ව්‍යාපෘතිය සඳහා සකස් කර තිබේ නම් එය ද හෙළිදරව් කරන්න)

ඇ. ව්‍යාපෘති අයවැය සහ මූල්‍ය තොරතුරු

ඈ. අත්‍යාවශ්‍ය නිෂ්කාෂණ

ඉ. සැපයුම්කරු/විකිණුම්කරු/කොන්ත්‍රාත්කරු

9 වන වගන්තිය යටතේ මාර්ගෝපදේශන

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

මහජන අධීක්ෂණය – යටිතල පහසුකම් විපරම

යටිතල පහසුකම් විපරම

dashboards.publicfinance.lk/infrastructure-watch

යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ගණන

60

2019-2021

වටිනාකම

රු. ට්‍රිලියන 1.08

අධ්‍යනය කල තොරතුරු කාණ්ඩ

40

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

ප්‍රගාමී තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම

වෙබ් අඩවි 60 සඳහා අන්තර්ජාලය හරහා තොරතුරු ප්‍රගාමීව හෙළිදරව් කිරීම

18%

භාෂා තුනෙන්ම තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව

(හෙළිදරව් කරන ලද තොරතුරු වලින් % ක් ලෙස)

4%

භාෂා ප්‍රවේශය

(හෙළිදරව් කරන ලද තොරතුරු වලින් % ක් ලෙස)

සිංහල	5%
தமிழ்	4%
English	18%

සටහන: හෙළිදරව් කරන ලද තොරතුරු - භාෂාව අනුව ප්‍රගාමී තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ තක්සේරුව එක් එක් ව්‍යාපෘතියේ හෙළිදරව් කරන ලද තොරතුරු කාණ්ඩ මත පදනම්ව ගණනය කරන ලදී

ජනලේඛනහා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ජනගහන වගු - ජනගහන හා නිවාස සංඛ්‍යාලේඛන 2012.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

වැඩිම පිරිවැයක් දරා ඉදි කරන ව්‍යාපෘති වල තොරතුරුවලට මහජනතාවට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව

ව්‍යාපෘතිය	පිරිවැය	හෙළිදරව් කර ඇති තොරතුරු ප්‍රතිශතය
ප්‍රධාන මාර්ග සහ අධිවේගී මාර්ග වෙත ප්‍රවේශ වීම සඳහා විකල්ප මාර්ග කිලෝමීටර් 100,000 ක් සංවර්ධනය කිරීම	රු. මිලියන 200,000	17%
මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර	රු. මිලියන 141,950	49%
බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ මගී පර්යන්ත ගොඩනැගිල්ලක් හා ඒ ආශ්‍රිතව සිදු කෙරෙන ඉදි කිරීම් - II කොටසේ දෙවන අදියරේ A පැකේජය	රු. මිලියන 105,570	19%

මූලාශ්‍රය - යටිතල පහසුකම් විපරම (https://dashboards.publicfinance.lk/infrastructure-watch/)

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

නිගමන

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ වෙනස් විය යුතු තැන්

ස්වාධීන අධීක්ෂණය ස්ථාපිත කරන ශක්තිමත් රෙගුලාසි

+

ඉහළ තොරතුරු අනාවරණය කිරීම් සහ තොරතුරු වලට ප්‍රවේශ වීමේ පහසුව

රටට අවශ්‍ය ව්‍යාපෘති සාධාරණ මිලකට, නියමිත ප්‍රමිතියට, පරිසර හානි අවම වන ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමේ සම්භාවිතාව ඉහළ දමයි.

© 2022 Verité Research. All Rights Reserved.

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

සුභාෂිණී අබේසිංහ

මතීෂ අරංගල

උවීන් ජයසිංහ

සෙනිත් අබේනායක

සියාමා අන්සාර්

නවීඩ් මුෂින්

සමාලි ජිනදාස

අරනි හෙයියන්තුඩුව

VERITÉ RESEARCH
Strategic Analysis for Asia